

Előfizetési feltételek:
Helyben hához hordással, vagy vidékre postán küldve egész évre 6 frt.; félre 3 frt.; három hónapra 1 frt. 50 kr. Egyrszám ára 15 kr.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal.
Hova a cikkek, levelezések, valamint előfizetési pénzes, reklamatiók (nyílt levelben) és hirdetések küldendők, a piactér utca **Császár**-házban van.
Börmentelen levelek csak ismerős kezektől fogadottnak el.

HORTOBÁGY.

Debreczeni hetilap,
a szinügyegylet, gazdasági egyesület, zenede- és dalregylet, kertészeti egylet, takarékpénztár és több helybeli társulat közlönye.

Hirdetések díja:

Ötbasbas peti-sorért egy-szer hirdetésnek 5 kr. Három-szorú 4 kr. Többszörrel vagy nagy terjedelmű hirdetéseknek arbeszámítás.
Alföldi hirdetőmenyeket el-togad: **Besben**: Branner J. G., Wachter, Oppelk A., Has-sensten és Vogler, **Berlin**: Goldberger A. T., **M. Frankfurban**: Molien Otto; Jaeger, **Hamburg**: Haasensteir és Vogler, **Lipsében**: Sachs és Tár-sar **Párisban** illias fej-nősége.

Felelős szerkesztő: SÁRVÁRY ELEK.	Főmunkatárs: SZANA TAMÁS.	Kiadó-tulajdonos: A DEBRECZENI SZINÜGYEGYLET.
---	-------------------------------------	---

Előfizetési fölhívás az „ALFÖLDI HIRLAP” czímmel Debreczenben megjelenő politikai hirlapra.

A debreczeni szinügyegylet öt és fél éven át a „Hortobágy” című vegyes tartalmú hetilapot adta ki, főleg a debreczeni közérdekek közlönyéül; most azonban, miután a politikai viszonyok jobbra fordultak, s a sajtó fölszabadult: az egylet időszerűnek hitte, hogy a nevezett hetilapot — hetenkint gyakrabban megjelenő — politikai lappá, **Alföldi Hirlap** czim alatt, változtassa át; — melynek szerkesztésére az 1848—9 éveekben közkedvességgel bírt Alföldi Hirlap egykori szerkesztőjét **Telegdi László** urat kérte föl s nyerte meg. — Az egylet ezen intézkedése által azt akarja elérni, hogy az alföldi és magyar fővárosa s az ezt környező megyék és városok számára minél tekintélyes és tartalomdúsabb szabadelvű független politikai közlönyt létesítsen. — Ezen tetemes szellemi és anyagi teherrel s áldozattal járó vállalatnak jóakaró pártolására e városnak, vidékének, és az édes Hazának olvasó közönségét hazafiai bizalom-mal fölhívja a

Debreczeni Szinügyegylet.

Értesítés az Alföldi Hirlap előfizetőihez.

A debreczeni szinügyegylet buzdító fölhívására elvállaltam, hogy az „Alföldi Hirlapot” Debreczenben ujjal megindítsam. Épen ma 19 éve, midőn 1848-ban ezen czímmel Debreczenben a legelső politikai lapot megindítottuk. Azóta sok mindent megértünk, átélünk, s átküzdöttünk; sok minden megváltozott, s más más alakot öltött magára. E sokszoros változásnak a gondviselés és elcsüggedni nem tudó kitartás, oly sokak között enmagamat hajtott legkevésbé alája. A mi voltam 1848-ban, az vagyok ma is, elvben, gondolkozásmódban. Tehát most ismét ott, és épen azon ábrándmentes politikai elvekkel s nézetekkel fogom tovább folytatni politikai hirlapszerkesztői munkásságomat, minővel a multban tisztalelkű hazafias igyekezettel, erős akaratú készséggel dolgoztam, és a hol azt 1849 junius végével félbehagyni kényszerültem.

A lap iránya: független szabadelvű leend; s állandó jelszava marad: hogy mindenekelőtt a magyar haza felvirágoztatására, és alkotmányos életének megszilárdítására kell minden igaz hazafinak vállvetve törekednie. — Rajta leszünk, hogy lapunk mindenkor az önzéstelen, és hivalkodást nem ismerő hazafiságnak, s elfogulatlan józan politikai nézeteknek legyen gyakorlatias tapintatú tolmácsolója; igyekezni fogunk, hogy mindig nemes őszinteséggel mondja el e város és vidéke értelmiségének érzelmeit, véleményét, ohajlásait. — Az Alföldi Hirlapnak következő állandó rovatai lesznek:

1. Az országos s e vidék világi és egyházi hatóságainak hivatalos intézkedéseiről értesítés.
2. A napi politikai élet és események tömören összeállított szemléje.
3. Politikai s államgazdasági irányozások, főleg e város s vidéke érdekeire vonatkozólag.
4. Debreczen város és az ezt környező megyék s városok érdekesebb eseményei, hatósági s egyleti cselekményei s mozgalmi.
5. Fővárosi hírek, események, és országgyűlési tudósítások.
6. Körültekintés a hazában.
7. A külföld fontosabb hírei.
8. Üzleti, s iparos értesítések kiváló figyelemmel Debreczen iparosainak az érdekeire és piaci árak.
9. Tárca, szépirodalmi s vegyes tartalommal, és színházi szemlével. —

Végül a lap hátulján, s ha szükséges, mellékapon mindenféle hirdetés közöltetik.

A lap megindul a folyó 1867-dik év július 1-ső napján, s megjelen ivrétben hetenkint **háromszor**, ugymint hétfőn, csütörtökön és szombaton este. Az előfizetési díj félre: helyben házhozhordással 4 frt., — vidékre postán küldve 4 frt. 50 kr.

Előfizetheti: helyben Czegléd utcán a Komáromi háznál a lap kiadó hivatalában, és Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében. A vidéki előfizetési díjak postán bérmentve az „Alföldi Hirlap” kiadó hivatalához, vagy Telegdi K. Lajos könyvkereskedéséhez Debreczenben, czimezve küldendők. Debreczen junius 1-jén 1867.

Telegdi László mk.
az „Alföldi Hirlap” felelős szerkesztője.

TÁRCA.

Hymnus.

A magyar király koronázására.

Szent a magyar korona!
Szent aki viseli,
Szent a magyarok hona
Szabadság szenteli.
Eljen a magyar király! király és apostol!
Hon épségének öre, honrontónak ostor!

Ezredév szentelte meg
A magyar alkotmányt,
Önkénytől ez védi meg
A honút s honleányt!
Eljen a magyar király! király és apostol!
Hon épségének öre, honrontónak ostor!

Mind, kik e honban lakunk
Legyünk egytestvérek,
Szabad földön szabad nép
Ölelkezve fér meg!
Eljen a magyar király! király és apostol!
Hon épségének öre, honrontónak ostor!

Karpáttól Adriáig
Szent István hazája
Legyen édenkert s isten
Mosolygjon rája!
Eljen a magyar király! király és apostol!
Hon épségének öre, honrontónak ostor!

Balkányi Lajos.

Az apostol.

Légy hű mind halálig.
Jel. 2. 10.

Kinzó emlék rémíti lelket,
Tiport erény, átkos kereszt,
Melyre a megváltó emelték, —
Gyalázat, mely szívet reszél!
A bin sara véres föltekkel
Az istennek szent emberét;
Kimondatahan fájdalmakkal,
Kinek csügghetsz tekintetén?

A hit s szabadság fejedelmét
Meggölték és meggyalázták;
A gonoszság bünyözödelmét
A romlott világra rázták,
Mit akarsz te szegény apostol?
Legyen erőd bár isteni,
Düh a romlott keblek poklából
Fog sújtva megrendíteni.

Van hited, reményed, szerelmed
Menni a megváltó után,
De kész vagy-e kiontani lelked
Gunyhahota véres utján?
Börtön, rablánc s kinzó keresztnekél
Sértőbb a féltreimerés, —
Maradj te is a földiekénel,
Ne légy sok és ne légy kevés.

Ki bírod-e, hogy hű lelkednek!
Összetört hevéit élve lásd;
Csalárd papi fejedelmeknek
Gunyját megköszönd, megbocsásd?
(Szerkesztői példány. B. n. h.)

S a szabadság bitolónak
Véres fegyvere között ül,
S vércseppeid fel ne forjanak; —
Szenvedj, halj meg s ne idévélj!

Csábító hang, távoz' meszszre el,
En Krisztusom után megyek;
Tudom, hogy pályám tövisekkel
Fog jutalmazni engemet.
Tudom harcaim' a gonosszal
Melynek fénye és láncza van; —
Nem gondolok a rablánczokkal
Hittem erő-sugariban.

Meggyalázták az isten-embert,
Az eszme véle porba dült;
De véres gunyjaiból felkelt,
Örök életre istenült.
Az égbe szállt, de győzelmesen,
Örök fény amit itt hagyott;
Egy szent szikrája ég lelkeben,
Szenvedek, apostol vagyok.

A világ oly szegény és árva . . .
Martyr az eszme embere;
Tündöklik az igazat gyáva,
S az erőnek guny mindene.
Ki a bálványoknak . . . áldozik
Nevét fennen ragyogtatják,
S ki szabadságért sohajtozik,
Keresztfára kárhoztatják.

Emeltesz Néror vérpadokat,
Épül az isten temploma, —
Fejztesd az apostolokat,
Az igaz meg nem ing soha.

A debreczeni honvédegyelet föllirata a képviselőházhoz.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Eljón az idő, midőn a történelemnek mindig igazságos nemtője, csaknem két évtized kínos szenvedéseinek szakadatlan láncolatát lesz megszaktató, hogy új korszakot nyisson nemzetünk életében, minő az ábrándok tömkelegéből kibontakozó ifjú, midőn az élet zivatárival megküzdésre hivatott férfiak küszöbét átéli.

Azon perc fogja ezen jobb idő, a reményteljes jövő határát jelezni, midőn nemzetünknek első királyától öröklött erek lyéje, a szent korona érintend királyunk homlokát, ki az isteni gondviseléstől arra látszik hivatva lenni, hogy bizalmat bizalommal viszonzva, ezen sokat szenvedett, de minden vihar után erőteljesen fölegyesedett nemzet jobbjai segélyével második megalapítója legyen ezen hazának, melynek ezredével alkotmánya, most már — hála az 1848. évi törvények jó szellemének — nem egy kiváltságos osztály, hanem 15 millióra menő nép jólétére vetendő üdítő árnyékát.

Ezen dicső perc üdítő néznek a nép milliói örömet kelbel, és a társadalom minden osztálya — lakozzék bár márvány palotában vagy szalma-kunyhóban — egyenlően hozza meg a hazának fölött örökös istenség oklárára — égő áldozatát; és mégis van egy arca, melyen az ünnepi máglyák föllobogó lángjainak sugárjai, az öröm-könyvek is átszűrődő bánt ködét nem bírják szőszelni.

A honvéd bána ez, ki őt világrész tőlött el minden nemzet nyelvében meghonosult nevének dicsőségével és aki mégis idegen földön úgy, mint saját hazájában szán-kívettelen él.

Csak a honvéd az, kinek az idő, a haza szebb jövője küszöbén sem akar igazságot szolgáltatni; és aki mégis megjelen az óltár öröm-tüzénél, hogy áldozzék egyedül vagyonával, könyveivel áztatott foszlányaival ama zászlónak, mely alatt annyi dicsőséget aratott, vagy a kolosszaltól, 1848. évi legnépszerűbb támaszával.

Az a törvény támadt-e föl új életre, melyet a kölcsönös félreértést szitott örög vér-özönbe akart fuszatni?

Ha igen, úgy dicsérik az ezek urat, mert örök jósága nem engedé, hogy ezen dicső törvény kiirtassék; és él keblünkben a remény, hogy a nemzet, az öröm nagy napján, midőn királyi esküvel a hosszas vizsaly tárgya megpecsételtni, annak egykori védőire mutatva így szólna fejedelméhez: „Uram király, ime itt vannak a törvény mártjai, ha úgy akarod királyi széked leghívebb és legerősebb támaszai!”

Es nem lehet, hogy a király meg ne hallgassa a nemzet szavát.

A kibékülés magasos perze, midőn kölcsönös bizalom borítandó fától a sötét mulat, elriasztandja azon demont is, mely körülörmöt érzett a honvéd szenvedésén és végkép eloszlatja azon sötét gyant, mely a honvédet a forradalom gyermekének keresztelte.

Nem kéd a honvéd jutalmát; egyedül jutalma ama boldog-ötúdat, hogy azon törvény védelmében vértet, melyre most a királyi isten szent színe előtt letesz esküjét.

Csak igazságszolgáltatást kéd a multra és jövőre!

Miért ne mondhatná ki a király, hogy az 1849-diki gyásznapokban idegen törvényeknek áldozatul esett hősök hamvaitól, részéről sem tagadja az azon kegyeletet, melyben azokat nemcsak nemzetünk, hanem az alkotmányos szabadság iránt értekel bírő egész külvilág már rég részeltette?

Miért ne mondhatná ki, hogy a világ minden részében szertebolyongó honvédek legyenek ismét imádot hazajók szeretett gyermekei?

Es miért ne határozhatná el a törvényhozás, hogy a törvény védelmében elvérzett neve, a nemzet pantheonában az utókor számára megörökíttessék? A haza föl, mely az ellen-ség sorában küzdött hősök emléket elbírja hordozni, a honvédek emléke is örömmel helyet adand.

Ennyiben központosul visszavonó oklárát: Magunk részére nem kérünk egyebet, mint, hogy a haza oly

hő fainak tartassunk, mint voltunk a dicső mulatban; és hogy királyunk a nemzetnek egyaránt arólyának meggyőződve, hogy ha — amit isten ne adjon — a hazának és királyának vérszén napjai lennének, a honvéd ismét első sorban álland ki a sikra, bebizonyítandó, hogy 18 évi szenvedés nem zsiabaszt el karjában a tett-erőt, gyanúsítás és mellözetés nem ölte el keblében a köteleesség érzetét s most jobban mint valaha lelkesül azon név becsületért, mely megérdemlé, hogy ne csak mint történelmi emléket, hanem magyar zászlók alatt szervezett csapatokban megtestesítve adassék át az utókorak.

Szeretett hazánknak boldog jövőt ohajta s szerény kérelmünket a képviselőház kegyes figyelmébe ajánlva, mely tisztelettel maradtunk

Debreczenben 1867. május 31.

A mélyen tisztelt képviselőház

alázatos szolgálói
a debreczeni honvédegyelet
s annak nevében:
Doboz István s. k.,
elnök,
Sárvári Elek s. k.,
jegyző.

Hogy áll a világ?

(S) Az országgyűlés mindkét háza f. hó 6-án mutatta be hódolatát király és királyné Ó Felseégei előtt. A főrendi ház tagjai herceziprimás vezetésével a 11 órakor fogadták Ó Felsegeit a trónteremben. Ó Felsege a király, ünnepélyes kíséretével megjelenván, s a trónon elfoglalván ülését, miután a hg. primás és a képviselőház elnöke a nemzet képviselőinek hódolatát lelkesül beszélben fejezték, gr. Károlyi György és b. Vay Miklós koronázók fölésketettek. Az eskü letétele után Ó Felsege a megerősített koronázási hitlevelet nyújtá át a következő szavakkal: „Az országos főrendek és képviselők által elénk terjesztett koronázási hitlevelet kegyelmes elfogadjuk s aláírásunkkal ellátva hűségteknek bezzikelyezve végett átadjuk.” — Ugyanekkor Ó Felsege a koronázás napját f. hó 8-ára tűzte ki s nyilvánítá, hogy örömmel járul az országgyűlés azon kérelméhez is, hogy ez alkalommal egyszersimn felséges hitve magyar királyának koronázassék. Ó Felsege beszédét harsány éljenzés követte. A küldöttség részéről az ország forró ohaját primás ő hercegsége tolmácsolta, melyre Ó Felsege látható élelérkenyűssel válaszolt: „Örömmel teljesítem a nemzetnek önök által nyilvánított kívánságát, mely saját forró ohajtszómmal találkozik s áldom az isteni gondviselést, hogy e magasos perczet megérem énem. Vigyük meg küldöiknek őszinte tiszteletet és szíves üdvözletet.” A küldöttség erre leirhatlan lelkesültséggel hangján tör ki.

A nádori fontos teendőkkel a koronázás alkalmára gr. Andrássy Gyula mint ország választottja bizott meg a küldöttség kérelmére Ó Felsege által.

A koronázás alatt az ünnepélyek következő módon fognak történni:

1-ő nap Ó Felsegeik, a koronázási hitlevelt után, délelőtti 11 órakor méltóztatnak fogadni a magyar országgyűlés összes főrendeit diszruhában, és fél 12 órakor az egész képviselőházat.

(A bemenet a felső palota-negyyszög kapujánál történik.) Ugyancsak 12 órakor fogadják a buda-pesti helyőrség tábornoki- és tisztikarát.

Délutáni 3 órakor történik az ország jelvényeinek átvétele a korona helyiségéről a legfelsőbb termekbe.

Esti 5 órakor hölgyek kéré Királyné Ó Felsegénéél.

2-dik nap. Délután 2 órakor a koronajelvények ünnepélyesen átszállítatnak a koronázási templomba. 4 órakor udvari ebéd.

3-dik nap. Ó Felsegeik megkoronáztatnak. A templomban elott 7 órakor veszi kezét. A menet visszafelé a királyi palotában tartatik a koronázási ebéd, mely után a koronajelvények ünnepélyes menetben a koronázási templomba visszavitetnek s ott három napon át a közönségnek közzésemleire kitéve lesznek. — Népiünnep a tábormezőn.

4-dik nap. Délután 3 órakor a pesti redoute termében nagy lakoma tartatik. Este a város kivilágítás.

5-dik nap. Ó Felsegeik délelőtti 11 órakor az országos és városi küldöttségeket fogadják. Nyomban erre a koronázási ajándék s Buda és Pest városok természetbeli ajándékainak át-nyújtása következik.

6-dik nap. Délelőtti 11 órakor a koronajelvények a templomból a legfelsőbb termekbe szállítatnak s valódiakul elismerése után a korona-helyiségekbe visszavitetnek. 1 órakor diszlovás a pesti lövöldben. 5 órakor udvari ebéd. 8 órakor diszlovadás a nemzeti színházban.

A szultán Viktoria királynő meghívását Londonba véglegesen elfogadta. — Mindeddig a portának nem nyújtottát az idegen hatalmaknak Kandia fegyvernyugvása iránti együttes jelezése.

A kölni lap írja: A st.-etienni gyárakban Franciaország Italia, a pápa a persa sah s a kínai és marokkói császárok számára dolgoznak fegyvereken. A császári fegyvergyárban takácsok és timárok is alkalmaztatnak, sőt a környékről sok száz család jött be gyár munkásnak. Ep oly erélyel dolgoznak Mendonban a kis ágyuk kézzitén. A munkások száma 400-ról 1200-ra emelkedett. A Godillon-ház mindenféle katonai szerkezt szállít ropant mennyiségben s minden hártómban ezen ház megrendeléséből dolgoznak. — Miksa császár olyan foga valha sóska nem volna hasonló Iturdié császárhoz. A köztársasági kezében van, ki a köztársaság s a köztársaság, hogy Amerika mindent megtesz személyének megmentésére, hanem a mexicói kegyetlenség ősrégi nemzeti bünt. Aztán magától érteődik, hogy a mexicói köztársaságik nem oly csodáló a császár hősségének, mint a francia hirlapok. Legyen hamis a hír, hogy már is agyon lötték!

Debreczeni tárogató.

— A koronázási ünnepélyre városunkból is nagy számmal rándultak föl a fővárosba.

— A hajdu-kerület részéről a koronázási ünnepélyre küldött lovas-banderium díszes öltözetei, helybeli szabó Tóth Ferencz állítá ki, meg pedig a legnagyobb díszszel. Egyegy öltözet, nyeregkíszerlet ellátva 600 ftba került.

— A római jog korunkban mindinkább kezd jelentékenységre emelkedni. Azok is, kik eddig közönynyel tekintettek a több ezrel éven át nagyszerű következtetésekkel fejlesztett eme jogra: most már átlátják, hogy valóságos a római jog képezi a jogtudomány általános értékű alapját. Ha továbbá megmondjuk, hogy hazai jogunk ezen most fog nagymértű átalakuláson és szervezésen keresztül menni: nem mulasztatjuk el annak föllemlését, miszerint helybeli főisk. jogtanár Kovács Ferencz ur „Római jog” című munkája, a városi könyvtárban már sajtó alatt van. — Így hisszük, hogy eme közikönyv, mely körülbelül 25 nyomtatott ugr fog terjedni, különösen a hazai jogakadémikát tekintve, hűzépítő mű leend.

Anyanyelvünkön megjelölt, római jogra vonatkozó tankönyvek nevezetesen Átalomban alkalmazhatatlanok akademián előadásra. Így pl. a Henfer-féle túlterjedelmű, és nem is áll a jelen tudományosság színvonalán; a közkedvelt forg. Machuley-féle szintén szereltt bő s hozzá még sok helyen értemtelment is van fordítva; a Récsi Emil által fordított Scherul-féle pedig csak institutiókat foglal magában s annyi latin kifejezést használ, hogy mai időben már sok nehézséggel jár tanulmányozása s magyarázata; végre a Hoffman P. L., Récsi E. és Söllym Fekete F. által legújabbán kiadott közikönyv pusztán csak az u. n. pandektákat, vagyis a mai napon érvényes római jogot tartalmazza. Miután a most nyomtatás alatt lévő művet éppen eme hiányos ismerete s az azokon segétségi szándok szálta: bátran ajánlhatjuk azt a hazai jogakadémikák figyelmébe.

— Tornyai Ferencz a konyári „sósó” fordó bérleje, hogy a jelen fordói idény alatt a közönség jnyéjeit mentő jobban kielégítse, debreczeni vendéglőit és kávéházait haszonbérbe adta ki. Tornyai mostanában ismét néhány lak- és fordószobával szaporítá a fordói helyiség kényelmét. Kik csúzbán

— Vesszen kend ki! — mondá Matyinka.

„Kend!”

Matyiban eltopmunt minden keresztényi érzet. Elhatározta, hogy tervét, melynek kivételét iránt Barnabás ur személt és roszalás folytán kissé habozásba esett, csak azért is keresztülviszi.

Barnabás ur különben nem volt ekkor a szobában; a hölgyeknél és a kártyázókánál nézett körül. Matyi megölette Szentey Kázmér urat és vezette őt — egyenesen a hölgyek szobájába.

Nyájas olvasó, vagy még inkább nyájas olvasónő, láttál-e már utalatos részeg embert? Emlékezzél vissza, hogy mit éreztet akkor, kivált ha azt a részeg embert azelőtt valamine becsülted, vagy épen szeretted! Mit éreztet? Irizást, undort, félelmet, számalmat. A hölgyek némely része különösen elfogott ebben a tekintetben; nem tekintik a részegség kivételre, méltánylánd állapotnak, nem is kísérik mentegéni az illető gyászbarabur utri-embert, hanem irgalom nélkül, kegyetlenül elítélik, mert megirtóznak tőle. Irizás, ez a főérlemükben, aztán undor, félelem, számalom, megvetés. Egy örüllött, holdkőrostól, nyavalyatoról nem irizóznak, egy fekélyes betegől nem undorodának annyira, mint részeg embertől; a legfőbb stádiumban levegő részegség valóban csodálatos keveréke mind emek: örültégség, holdkőrosság, nyavalyatorésnek és fekélynek.

Szentey Kázmér ur a legfőbb stádiumban volt, midőn Matyi karján a hölgyek szobájába beküvott.

Sarolta kisasszony a nök fentebb jellemzett osztályához tartozott; semmitől sem irizott, undorodott annyira, mint a részeg embertől. Elképedve sikoltott, fel, amint Szentey Kázmér urat meglátá; utána a többi kisasszony és asszonyágok. Ektelen zsvaj lett, mintha valami kigyó szabadult volna a gyöngéd társaság köz. Szentey Kázmér ur meredten bámult körül, mint a sült hal; hája össze volt borzolva, arca halottáspadt és csudálatosan eltorzulva, szemét féhérukkal fordultak fölfele, ajkai reszkettek és habbal voltak fedve. Valóban irítóttá látványt nyújtott. Egy perczig látszó rajta a küzdelem, melyely helyzetének öntudatára iparkodott jutni; aztán végkép elnyomta a „büzség”, térdei összecsuclottak alatta és elhagyta eszmélete.

— Vigyük ki! — szólat meg egyszerre Miklós s megfogva a tetszalókát lett urat, Matyival együtt kivitték a szobából.

Valóban olyan volt, mintha halottat vittek volna. Sarolta kisasszony valóban olyan érzelmelem nézett utána. E perczől kezdve Szentey Kázmér ur meg volt rá nézve halva.

Miklós csakhamar visszatért és jelentette, hogy nincs

Éltök a hit s önfeláldozás
Gyözelmeiben ragyognak,
Mint egy örök ég sugárzás
A jövőnd századoknak.

Czelder Márton.

Matyi.

Beszély.

Ira Major Béla.

(Folyt. és vége.)

Szentey Kázmér ur egyikéss el volt kényeztetve, kapatva a világ által. Gazdag nagykereskedő egyetlen fia levén, pénzért még eddig mindenütt respectuálta; meg volt szokva, özv sivar anyagi lényektől köröztetve látni magát, hogy még a gorombaságot is kegyelem gyanánt fogadták el tőle.

De már Matyi nem tartozott e kategóriába. Hosszu szolgálata alatt, miközben Szilényi Barnabás ur kenyerét ette, mindig mindenkitől megbecsüléstet tapasztalt. Nem tartotta magát valami semmi embernek, amint hogy nem is volt igaz s ha a környékből a báró vagy a gróf ájtotték is, olyan jó móddal bántak vele, mintha nem is viselne liberátát. Aki tudta a körülményeket és ismerte őt, nem is bántóhatott vele rozslu vagy gögősen, mert Matyi sohasem lépte át az illo tisztelet határát, akár-hogy komzáták is vele az urak.

Hanem már kövesse meg magát Szentey Kázmér ur, ha hánvszator gazdag nagykereskedő még oly egyetlen fia volna is s ha százszer megannyi pénze volna: már csak még se higye, hogy Matyi csak úgy foghegnyől per „kend” lehet titulálni, vagy hogy kölesége volna a csizmatisztítás, vagy pláne, hogy a suvizkos és lakkos czizma közti különbséget ne tudná. Tisztelek mi azt a Pestet; hát hiszen jól van, ott tán helyen van az már falan nem tesz ki zsebre a gorombaságot csak úgy könyvedén egy kis borzaválódást. Falun nem szükséges annyira a pénz, hogy az ember mindent eltrijon érte, mint Pesten. Hát hiszen Matyinkan mire van szükség? ruházata, étel, itala megvan, dohánya bőven kerül a Barnabás urból; bizony nem imádja a pénzt, hogy a ládájában tartsa s nézgesse, elkölteni meg tán nem is tudná, mikor mindene van, amit csak kíván.

— No megállj! mormog magában még egyszer, amint a vendégifura nézett.

Csakhamar vacsorához ültek. Matyi a tálak és poharak felügyeletét vette magára. Mikor a vacsora vége felé közeledett, a vendégifura háta megett állott meg.

A hölgyek fölkeltek, az urakat még egy kis politika, pipa és bor mellett hagyva; az egyik szobában kártya-kompanya alakult, az urak egy része oda vonult, a másik rész azonban az asztal mellett maradt még — egy pár quaterkára.

Szentey Kázmér ur ez utóbbiak közé tartozott. Láttá, hogy senki sem mozdul az urak közül, hogy a hölgyekhez csatlakozzék s őket elkísérje. Gondolta, hogy ez így szokás s valóban így is volt; a pecsenye körül a tisztelőző ur mondott egy ketes toasztot, utána egy érdemteljes öreg compossor valamivel világiasabbat, aztán még több toaszt is következett.

Szentey Kázmér ur kötelességének tartá minden toasztra fenéki hűtői poharát, melyet csodálatosképpen mindig teletöltve talált s így történt, hogy a vacsora végén nem vette észre, hogy Sarolta ráneztet, mintegy hátra őt; ama gondolat melé, hogy ez tán így szokás, azon érzés is működött. Kázmér urban, melyet az első egy pár pohár bor idéz elő. Hasonlít ez azon hatáshoz, melyet az éh-trigisre az emberver megjelölés gyakorol: nagyon vágyakodik az ember, valamint a tigris, több után.

Kázmér ur úgy aradt. Arca egykissé ki volt pírulva, szeméi tágra nyiltak s argyogtak. Hatalmas jövedve volt.

Matyi háta megett állt és szorgalmasan fölötögett neki; valahányszor pohára kiürült, mindig teletölté, még pedig színtül. Szentey Kázmér ur nem szerette, ha előtte lete pohár állott, a bor kitűnően ízlett neki; rendszeresen irigette egymás után a tele poharakat. Az urak csak quaterkára maradtak hátra s nem is ittak, csak meggyedrés poharakkal, amint az ily borzónál szokás. Szentey Kázmér ur azonban mindig tele pohárral ivott s e mellett elismeréssel fogadta Matyi gondoskodását, aki sohasem késett a kiürült poharat újra töltöni.

E manuevret senki sem vette észre a házi-gazdán kívül. Ez egyszer csudálkozva nézett Matyira és szemével intett neki, hogy ne tege. Erre aztán Matyi hátra is vonult; hanem jól tudta, hogy nincs is már rá szükség. Czélját elérte. Szentey Kázmér ur már ekkor hatalmasan „bóbótt” állapotban volt; nem kellett neki többé töltöni, maga is megkereste az üveget és töltött magának.

— Héj öcsém, öcsém! Miklós öcsém! — kiáltott zajos vidámsággal, — gyere igyál velem bruderschaftot!

Miklós aztán ivott vele bruderschaftot; utána a többi fiatal vidéki ember, aki jelen volt és vállalkozott. Falu helyen e dolog különben is szokásos. Barnabás ur nem kérthette ki, hogy kiméjék vendégét. A sok bruderschaft épen elég volt, hogy Szentey Kázmér ur „kegyetlenül” el legyen „galázva”; csudósan leitta magát.

A szobában igen-nagy hőség volt, ez is közreműködött a hatásban; kis idő múlva búrá vált Szentey Kázmér ur jövedve, részegsége átment a második fokba, apránként elhalgatott, halványodott, aztán egyszerre rozslu lett.

... vagy közzvényben sinlenek, e fordó csodás hatását nem győzik eléggé magasztalni.

□ A debreczeni honvédegyelet f. hó 2-diki közgyűléséből, a közelebb elhunyt Kis Pál honvédtábornok bánatos özvegyéhez a következő vizsga-level intéztek:

„Nagyságos asszony! Tisztelt honleány! Engedje meg nekünk, hogy azon kimondhatlan veszteség miatti fájdalommal, mely Nagyságodat legközelebb, dicsőült férje halála által érte, mi is osztozhassunk és dicső emlékeztének az őszinte tisztelet és részvét könyveivel adózhassunk.

Igen! mert mindnyájunké, az egész hazáé volt a boldogult férj! Honának hű, tántoríthatlan bajnoka, kinek szárnyai alatt s tetői után tanult lelkesülni az ifjú nemzedék.

Amily hős és rettenetelen a csaták zivataraiban, ép oly meggyőző, nyíjas és köztisztelben részessült férfi volt ő a polgári életben, hol magának a legnagyobb becsület, általános szeretet és tiszteletet vívta ki.

Jól tudjuk mi, hogy a kipótolatlan veszteség fölemelésével oly hátr pendítettünk meg, mely Nagyságodnak mélyen szomorodott szívét fájtalan éri, de enyhítse és csaknem elviselhetlenné látszó fájdalmat azon vizsga, hogy Pétervárd jeles vitéz parancsnoka s nagysarló csata hőse bajnoka nem halt meg, mert szelleme köztünk maradt a Kis Pál vitéz honvédtábornok nevét a történet mazzára hazánk élvilágaira kitörőhellen betükkel véste be a emlékeztető a késő utolsó szivében is élni fog.

Szolgáljon e tudat enyhítő bulzsalom a hű nő a fájdalommal telt özveg nem hégedő seibeire és könnytse ezeknek elviselését az, hogy Nagyságod méltó fájdalomnak terheit az ország jobbjai is viselik.

Fogadjá Nagyságod e részvénynyilatkozatunkat kegyesen tölünk, kik a legmélyebb tiszteletnyilvánítással maradunk Debreczenben 1867. jun. 2. Nagyságodnak

alázatos szolgálói a debreczeni honvédegyelet, és annak nevében: Doboz István s. k., egy. elnök. Sárvár Elek s. k., egy. jegyző.

— A magyar kir. miniszternek a sajtóvétségek fölött itélt esküdtzsekek szervezése iránt f. é. május 17-rol kibocsátott rendelet 14-dik §-sa alapján, a közzöldelendő a debreczeni esküdtzsek területére nézve Kuthy István debreczeni ügyvéd hízatot meg.

** Kutassi Imre, az „Aradi vértanúk” című kép kiadója tisztelettel kéri az előzetes-ívtartókat, hogy iverket hozzá hamarabb beküldeni sziveskedjenek, miután a kép már kész s csak szét küldvén van hátra. Dólti ára e képek 2 ft. o. é.

— A helybeli kereskedelmi s iparkamara elnöke Berghofer István ur f. hó 6-kán érkezkeltre híván össze mindazokat, kik egy — városunkban létesíteni célozt — nyers és fiamított szeszgyár iránt érdekeltségű viselteknek, ezen értekezlet meg is tartott; bár — a koronázás által leginkább eltartoztatva — csak kevés számú tagok jelentek meg. — Az elnök üdvözlővén az összegyűlteket, megtehetőet az indítvány a nevezett szeszgyárnak részvények után felállítására s többen az értekezlet tagjai közül kedvezőleg hozzájárulva a tárgyhöz, egy — lehetőleg szakkértő kiadótséggel választott meg, azon utasítással: hogy a felmerült tárgyat minden oldalról vizsgálja meg és annak notálán életrevalóságát s hasznosságát körülményes és alapos véleményét terjesztvén elő az annak idejében ismét összehívandó értekezletnek, egyuttal véleményét adván arról is: mimódon és alapon lenne szervezendő ezen részvényes társulat. — A kiadótségg munkalátástól lesz tehát feltételezve ezen iparvállalat eszméjének tovább vitele vagy abban gágyása. A kiadótségg tagjaiul megválasztottak: Vecsey Imre, Kőkönyvesy Imre, Málk György, Telegdi László, Szebeni Lajos, Áron Manó, Berger Henrik, Strelisker Manó, Schmid Ágoston, Pékár Imre és Szepessy Gusztáv.

** Lapunk fömunkatársai a szépkészültsgű Szana Tassumi baj; a „beteg” szépen le lett iektetve, holnapra nem lesz senmi baj.

De hiszen lett biz ő neki baja! Másnapra kelve végkép ki volt esve Sarolta kiasszony kegyéből. Szokott birteleneddel nagyon megbánja, hogy kihozta Szentey Kázmér urat. Nem akar róla többé semmit sem hallani s Miklós öcsénk iránt oly szívélyes volt, mint talán még soha.

Miklós öcsénk örült lett volna, ha a magától kinkálkozó előnyt fel nem használja. Fel is használta tehetsége szerint; búróságot vett magának, teljes ösztinéséggel nyilatkozni Salla kiasszony előtt. Salla kiasszony nem akarta neki először hinni, hogy oly nagyon szereti, mint ahogy mondja; de Miklós öcsénk addig ütötte a vasat, amíg meleg volt, esküdtött menyreföldre, hogy de bizony igaz, akár tegeye próbára, ha nem hiszi. Salla kiasszony aztán próbára tette: várjon a farsang végéig, akkor aztán majd meglátja, hanem ezt a farsangot még leányfejfel akarja letáncolni. Miklós nagy nagyon mehéznék taláta ugyan a próbát; hanem még ráállott s így apránként összejötték.

Matyi nagyokat nevetett magában terve sikerén. Barnabás ur csak egyszer tett neki szemrehányást, hogy miért vette Szentey Kázmér urat olyan állapotban a nők szobájába. — Nagyon kívánczokt a kiasszonyok köze! — mondá Matyi.

És e gyalázatos hazugsággal teljesen kitisztázta magát minden következmény alól. Barnabás ur ugyan nem hitt neki s őt tartá az egész bonyodalom előidézőjének, de nem bánta, mert vejevel — bizonyos Keresztzeghy Miklós urral — nagyon meg volt elégedve. Különbet nem is kívánhatott volna.

A vas álarca.

(R. J.) A nagyságának legnagyobb önbüntetése a vetélytársaktól való félelem s minél nagyobb polcon áll a hatalom, dicsőség, gazdagság vagy tudomány, szóval mindaz, mi ember nagygyá tohat, annál érezhetőbb válik ezen büntetés. És igen természetesen: mert minél magasabb áll az ember, annál mélyebb, annál szegélytelves bukástól tarthat. — Egy kor vagy férfi nem voltak felmentve e büntetés alól, melyet a gondviselés mintegy figyelmeztetésül adott a magát elfeledni szerető halandó mellé; minden nagy férfi napait elkésersíti egy vélt vagy talán valóságban létező vetélytársától való félelem, mely őt annyékánál is hibében kisérte, mert még általában sem távozott el tőle.

— Így a saját kora által „nagy”-nak nevezett XIV. Lajos francia király (a történelem még nem erősítette meg ítélete

más e napokban Pestre költözött fel, hol kizárólag az irodalomnak szentelendő életét. Meg vagyunk győződve, hogy a jeles képzettségű ifjú az ottani irói körökben tart karokkal fogadtatott.

— Nyilvános közönet. A „Hortobágy t. szerkesztőségének a százköt. ref. magyar nyelvű kovára újabbban 57 forint gyűlvén be, ezt az inségi ifjú előkéséggé kiosztás végett már megkapta. Fogadják a kelkes adakozók ez emberbaráti adozatát az inséggel küzdők hálás köszönetét. A nyilt-számadást annak idejében a „Hon” hasábjain teszszük közzé. — Kelt Brailában 1867. május 23. — Csiky József s. k., inségi bizottm. elnök.

** Szerdán reggel az itt állomások dicsáds ezred egyik századosa pisztolyal vetett véget életének. Mondják, hogy a merikai párbajnak lett volna áldozata. A párbaj ez újabb neme abban áll, hogy az ellenfelek egy kalapba fehér és fekete golyót vagy kockát vetnek s aki a feketét húzza ki, bizonyos időre magát ökvetlenül tartozik fölélni. A szerencsétlen irlandi születésű volt.

— A távirói helyiség e napokban tétetett át a széchenyi-utcai Vágó-házhoz.

Meghaltak: Máj. 30. Péterfalu. Mészáros József 55 é. Hatvan. Özv. Sándor Mihály Borbély Erzsébet 78 é. Tóth Gyergely I. Sára 7/10 é. 31. Hatvan. Szabó András I. Erzsébet 1/2 é. Pflau. Özv. Kéméri Lajosné Medgyesi Rozália 47 é. Pflau. Szabó Zsuzsanna I. Juliánna 1/2 é. Várad. Göboly Károlyné Szerb. Juliánna 45 é. Csepéld. Fekete Mihály I. Erzsébet 2/3 é. Jun. 1. Caspau. Tompa Sándor I. Zsuzsanna 1/2 é. Hatvan. Balla Fekete Várdi Sára 64 é. Pflau. Kiss Mihály f. József 1/2 é. 2. Kózkórház. Kiss Bilit 78 é. 3. Caspau. Bartha Jánosné Barai Sára 32 é. Piszcu. Bodnár Istvánné Csúrka Sára 72 é. 5. Pflau. Laszlo István I. Juliánna 17 é. Caspau. Csér József f. József 20.

Vidék.

** Nagyváradról írja r. levelezőnk: „Mint hogy a test némiképp a lélek tükörzöge, városunk haladásáról tanuskodik, a kereskedői körök nem kis mérvben foglalkoztak, és — hir szerint — gr. Halle ur által tervezett 20 kövi gözmalomnak részvényekben való felállítására. Összesen 3000 részvény volna kibocsátandó, 600,000 ft-nyal értékben. E nagy mennyt nyerne városunk e szép terv kivitele által, emeliten is fölélegesen tartom. A „tüzöldel-egylet” ma-holnap teltet díetbe lép, mi által nagy hiányon leend sege.

* Miskolczon a tiszamelléki e. kerület május elején tartá tavaszi közgyűlést, melyen a moldva-oláhországi missio az eddigi elv értelmében pártfogoltatik.

* Miskolczon e napokban egy 14 éves fű köttel végzé ki magát.

Irodalom.

** Áldor Imre Pesten legközelebb b. Pongrácz Emilnek, lapunk egyik derék munkatársának egy kötetnyi költeményeit bocsátja sajtó alá. A mű fő végződalmi műveiről sokkal ismeretesebb, hogyssem ismertetésre szorula, csak azt említjük meg, hogy költeményei „Rózsabimbók” cím alatt jelennek meg s ezek előzetesít 1 ft, mely a „Divat szerkesztőségéhez június 20-ig intézendő.

— A honvédelmi bizottmány keletkezése s a forradalom kitörése 1848-ban” címze azon 194 lapra terjedő kötetnek, melyet Szerelem Samu és Pfeifer könyvkereskedés igen csinosan kiállított. Szerző e művében szorgalmas buvárlónak mutatkozik s a forráskor pontos összehátítása által tiszta világot vet azon nevezett időszakba, mely ma már a történelem. Szeremléi kötetét mindazok élvezettel olvashatják, kik hazánk történelmének egyik legfogalmasabb korszakát részletesen ismerni olaják. A kötet ára 1 ft 20 kr. o. é.

— Vettük az „Erdészeti és gazdasági lapok” f. évi 5-dik füzetét is. Tartalma: Promemoriák földművelésünknek közgazdasági érdekében. — Nehány szó a tiszta valamint

által e disznevét) szintén osztá e nagy emberek eme sorsát. A „vasálarca” volt azon phantom, mely őt teljes életén át nyugtalanítá; ez keserítte meg legdésebb örömeit; ez fosztá meg éji álmait; ez okozta, hogy soha sem érezhette egynyi függetlenségét, mert gondjait mindig ketőre, t. i. magára és a gyűlölt másod önmagára kelle fordítania. De lassuk e vasálarca történetét.

Mint minden tárgy, melynek valódi, hiteles szemtanuk által megerősített története nem tudatik, így a vasálarca is sok különféle és regényesdű regényes történeteknek és kalandoknak szolgáló szinél, melynek mindgyike igyekszik a hűség és valóság szinét fölélni. A francia regényírók nagyobb része foglalkozott ezen, titkoszerisége miatt mindenesetre érdekes tárggyal s közöttük Dumas Sándor, a regényírók felülmulhatlan fejedelme a valósághoz leginkább megközelítelő, de egyszersmind legregényesebb adja elő; „a három testőr” című nagy regényében. Szerinte a vasálarca XIV. Lajos fiére volt (e nézet mint lentebb látni fogjuk, legáltalánosab és legvalóságosabb), ki őt felkenéségből a bástille-ba zárata, vasálarcazal fedetvén be ábrázátá, nehogy egymás közt hasonlatosságuk veszélyes tévedéseket szüljön. De a három „mousquetaires”-ek egyike a király fogly dajkjától megtudá a titkot, valami uton módon a bástille-ba jutott, a királyt megszádatá, születése titkáról értesíté s mig ketten az elfogalandó trón s a kegyetlen testvér megbüntetésé föl értekeztek, addig az öszezsküvés más tagai XIV. Lajos éjél saját hálotereméből a bástille-ba viték, hol az épen kiszabadult testvér helyébe fogságba vetették, mit annál könnyebben tehettek, minthogy a két testvér közti hasonlatosság meglepő volt. A kiszabadult királyi herceg pedig a XIV. Lajos által elhagyott ágyba fektvén s reggel ugy fogadta az udvaroncokat mint XIV. Lajos szokta; az öszezsküvés által értesítettvén ennek szokásairól. De az öszezsküvés föl lemond. névszerint XIV. Lajos hires pénzügyminisztere Fouquet által s meglehet, hogy az 1793-diki forradalomnak véres, de de egyszersmind ádós következményei nem lettek volna, ha ez XIV. Lajos egynapi fogságából ki nem szabadítja s a trónbirtólót le nem álarcozza, ki aztán egy magános, minden közlekedéstől elzárt várba tétették őrzés alá.

Igy mesél Dumas s nevéhez méltó regényességéggel, feszültségben tartó érdekességéggel. Legfőbb érdeme azonban az, hogy a király fiérének állítván a foglyot, ezáltal a valóságoságot leginkább közelíté meg.

Egy másik vélemény a vasálarcaosban XIV. Lajos la Vaillière hercegnővel nemzett természetes gyermekét, egy másik XIII. Lajos nejének és Buckingham hercegnék fát látja, de a második, leginkább hitere találó vélemény az, hogy e vasálarcaos Ferdinánd Károly mantua hercegnék Mattooli nevű mi-

az elegyes szálerdők előállításáról. — Közlemények éghajlati viszonyaink köréből. — Árvamegye erdősége. — A kovász és a buza megdülése. — A tölgyeknek télen át csiráképesen eltartásáról. — Nehány szó a mesterséges haltenyésztés jelentőségéről. — A ternyő-tiszafa (taxus baccata) tenyésztéséről. — A jó gyapjasságnak előjelei a bárányoknál. — Tejelési kísérletek. — Kukoriczatermesztés Ejszak-Németországnál. — A házi macskának kárteknysága a szabadban. — Egyesületi közlemények. — Vegyesek.

** Megjelent a „Sárospataki füzetek” ez évi II. és III. szállítvány is. Tartalom: — A dunamelléki bölcsészlet a 19. században. Stépan Géza. — A dunamelléki ref. egyházmegye története. Fábán Mihály. — A holt tenger. II. Nagy Lajos. — Shakspeare erkölcsének. Perlicky Sándor. — A görög és kéber proféczia történeti fejlődésében. — Adatok a jessuita történelméhez. — Dr. H. J. — Az összehasonlító nyelvtudomány a sárospataki főkiskolában. Kun Pál. — Széles András szátmáregyházmegye egyházközségei történetére vonatkozólag. Kiss Kálmán. — Az egyházi joggyökényről. Bodnár Endre. — Mutatványok Zombory Gedő A keresztény egyház multja” című egyháztörténelméből. — Egyházi krónika.

Nagyvárad színház-szemle.

(3. 7.) Szilgietti „II. Rákóczy Ferenc”-e meglehetősen telt ház előtt került színpa. A czímszerep Mándoky kezében volt, ki oly tűz- és élénkséggel fogta hozzá, hogy csak annak tulajdonítható, hogy erejében lankadva, végül szerepének nemja legjobban feleltethet meg. Foltényi pater Knittelius legnagyobb elismerésében részessült.

Szombaton (jul. 1.) adott Mayerber „Ördög Róbert”-je. A közönség renkívül érdekeltséggel és oly számban tudult az előadásra, hogy sokan kénytelenítettek hely szűke miatt visszatérni. Az előadást illetőleg bátran elmondhatjuk, hogy a várakozásnak megfelelt. Fekter mint Robert helyenkint megragadó szép éneke által nagy hatást keltett és ha néha-néha hibát követelt el, mindig egyeztetett azt valami hangczifrázat által helyreigótolni. Tanerend kedves Alice volt; tehetségéről elismerőleg kell szólnunk, habár színpadi routine-jeg meg elegendően nincs meg, mi különben fatalságok könnyen megbecsútható. Filippovitsnál (Bertram) csak a jóakaratot emelhetjük ki. Legnagyobb elismeréssel kell szólnunk Dalnok Rózáról, ki kicsiny háladáts szerepét (Isabella) oly művészeleg adta elő, hogy valóban szünni nem akará tapsvihar idézett elő. Malosi Luiza táncza is elismerést vívott ki. A kar a tüzpórtást semmi esetre sem állhatja ki. A díszletek és jelmezek, minden várakozást felülmúló díszesek és ékesek valának.

— A v. n. b. a. n. c. s. o. s. f. i. a. h. u. s. a. r. mulatató népszimbiúben a szerepek gondosan voltak kiosztva. A nagyszámú karzati közönség, az ügyes Vizvári párt (Friczi és Lidi) majdnem szünet nélküli élénysében részessít.

Egyveleg.

* Czelder missionárius legközelebb Ungvárt és Miskolczon predikált.

* Egy nagyszerű hagyományról értesülünk e napokban, melyet a f. év aug. 3-kán Pínközön elhaldozott néhai b. e. Pálóczi Horváth Mária tett. A reformált egyház történetében Lorándy Zsuzsanna óta nincs ily végrendelet. Az idevált több mint félmillió o. é. forintot hagyott egyházi és iskolai czélakra; öröklöt: a sárospataki főkiskola 2050 hold földet, melynek jövedelméből mintegy 3000 forint kell évenként kiadnia a moldva-oláhországi missio, pesti iskola, nemzeti színház, miskolczi leány-növelde részére; a szegedi iskola öröklöt 1600 hold földet, melynek egy tízedrésze a moldva-oláhországi missioé, egyházak, iskolák építésére, kilencz tízedrésze pedig a szegedi, miskolczi s pápai iskola közt oszlik meg. Minden ingóság megnevezett 200,000 ft-ot, 25 évig az ungi egyházmegye, 25 év után a pataki iskola, ungvári házit kapja a tiszamelléki főt. egyházkerület s debreczeni főkiskola. Ekvál a pazoni tisz-

niszterre volt, kit XIV. Lajos, ígéretek által arra birt, hogy a Casale nevű fontos erősséget Franciaország kezébe játssza — megígérte. De Mattooli, miután XIV. Lajostól sok nagyértékű ajándékok nyart volt, a titkot Spanyolországnak és Ausztriának elárulá. Ezért őt XIV. Lajos a francia határhoz csábította s itt elfogtatván, erős őrzet alá létezte, büntetését tetézvén az által, hogy arczát még életben temetette el egy vasálarca alá.

Legvalóságosabb és egysejmsim leghitelesebb is azon nézet, mely a vasálarcaos XIV. Lajos ikerteremtésének tárgya. — A Párisban nemrég megjelent „Dernieres révélations sur la masque de fer” című e tárgyról szóló czikknek rövid tartalma ez:

A Medicis Katalin által Párisba behozott asztrológus utódjai XIII. Lajosnak azt jövendölék, hogy a királyné ikerfi-magzatot szüend, mely egykor nagy zavarok okozója leend Franciaországban. A királyt e vésztelej jövendölés azon határozatra bírta, melyszerint feltette magában, hogy az utánszülető láb alól el teendő, hogy így elejét vegye a mindenesetre bekövetkezendő polgárháborúnak. Neje — osztrák Anna — elbánt a jóslaton, és késnek nyilatkozott a királynéknak engedelmekedni. A születés napja bekövetkezett és zavara nőttönött. A jövendölés lidérczintől üldözé őt. Lebetegéden, egy gyermeknek ada életet s ennek születése az udvarral tudattott; azután, midőn az udvari nép eltávozott, ismételt szülessi fájdalmakat éreze. Egy fél óra múlva a jóslat tökéletesen beteljesült, a királynő egy második figyermek szült.

A királynéknak ezuttal észbe jutott a jövendölés másik része, mely kémpen nyugtalanítá s mely a legkülönföleg gondolatokat teremté agyában.

A fenálló törvények értelmében a másodszülető lévén a trónörökös, tehát ennek kellett születését eltilkítani.

A politika rávetette hálóját ez ifjú életre, betakarta és eltitte.

Anna második fia Saint Meurs udvarnok felügyeletére bizottat. E naptól fogva az udvaroncoktól tömlőzött le. Burgundiába vezeté az ifjú herceget; várában meglevő és czentul az udvarral szorosab összeköttetésbe lépté.

A gyermek felöltés és sokszor látható feleresztetni a várhidakat, hogy az udvartól érkező birmőkök bejöhessenek. A toronyór ezeknek közeledtét mindig előre jelenté egy titkoszerű jel által s kik elől kérdézősködtek, ki nem elégtő kétértelmű feleleteket nyertek.

(Vége köv.)

